

Ovidiu Avram este un nume de rezonanță în cercurile de elită ale intelectualilor și cunoscătorilor de artă români, deși pictorul (absolvent în anul 1979 al Institutului de Arte Plastice „Ioan Andreescu”) și-a prezentat cu parcimonie creația în spațiul public al expozițiilor deschise în țară în ultimele decenii. Actuala sa expoziție personală, deschisă la Muzeul de Artă Cluj-Napoca, prezintă un ansamblu atent elaborat al lucrărilor sale de dată recentă, care oferă cu generozitate elementele necesare, atât pentru a configura arealul său de investigații într-o anumită zonă a gramaticii formelor vizuale (aparent capricioasă, dar de fapt delimitată cu fermitate prin chiar titlul generic al manifestării) cât și pentru a desluși sensul principal, de natură spirituală, al demersului său creator, de o coerență remarcabilă, generată de trăirea intensă a unei experiențe fundamentale – a sacralului și a sacralității. În căutarea neliniștită și gravă a identității propriului eu, într-o lume amenințată de pericolul alienării prin asaltul lăcomiei consumiste, al dezlănțuirii instinctuale, a kitsch-ului și a poncifelor verbale și vizuale, Ovidiu Avram și-a descoperit cu emoție propria interioritate, înfiorată de presentimentul unei prezențe de dincolo de concretețea și superficialitatea, primejdios de atrăgătoare în vârtejul vieții cotidiene. Pentru a împărtăși contemporanilor săi acest tulburător presentiment, al unei alterități de ordin superior instanță în mod esențial perturbatoare a eficienței manipulărilor globalizante, artistul și-a căutat puncte de sprijin și în alte teritorii decât acelea ale imediat văzutului natural ori social. A apelat, într-un autentic spirit postmodern, la motive și arhetipuri de factură culturală cu densă încărcătură simbolică plurisemantică, la limbaje și stileme de o îndelungată tradiție, prestigios acreditată de istoria artei universale, aducând în actualitate, din adâncuri temporale, „voci” autoritare ale culturii vizuale ale umanității. A apelat, de asemenea, în spiritul onirismului suprarealist, la amintirea unor gesturi, a unor mișcări, a unor trăiri instinctuale și a unor spaime, pe care le-au adus la lumină, din subconștient, propriile sale vise. A dobândit, altfel spus, libertatea de a se mișca dezinvolt în spații diverse dar complementare, unde semne percepute din lumea vizibilă naturale și artefacte (actualizate și neobișnuit, chiar paradoxal combinate) se întâlnesc în mod insolit cu angoase nocturne (spaime ale unor nedefinite amenințări malefice) dar și cu presentimentul unei calme serenități aurorale, dobândită prin întoarcerea la suveranitatea credinței originare. Din această întâlnire, cu „evenimente” derulate după un „scenariu” puternic simbolizant, incluzând în structura sa prezența afectului și a sensibilului, a luat naștere un univers propriu, cu frontiere fluide și permeabile între real și imaginar, univers populat de „personaje” ambigue familiare și totuși enigmatice, alcătuind o mitologie eterogenă, dar pregnant personală (Sfinxul încremenit în piatră, atletul de bronz din epoca lui Pericle, aristocrata distinsă, elegantă și manierist rafinată de la Fontainebleau...). Prodigios semnificante, aceste „personaje” evoluează tăcut, nu se știe unde, pe tărâmurile unde pământuri aride, străpunse de terifiante hublouri și ape încremenite dialoghează prevestitor cu înalte deschideri celeste. Prezența obsedantă a unui amalgam insolit de repere „scenografice” (coloane, corăbii cu pânze, astrolaburi, hărți sferice) nu ne ajută să localizăm „evenimentele”, ci,

dimpotrivă, amplifică neliniștea ambiguității. Încremenit, sau întors din curgerea sa firească, timpul (înregistrat de stranii ceasornice oprite în așteptarea miracolului ca va să se producă) devine, paradoxal, proiecția unui nou, necunoscut dar previzibil timp al lumii viitoare. Pictorul este fascinat de materialitățile somptuoase, curtează materia și o seduce printr-un travaliu laborios care atinge o fabuloasă treaptă a fidelității în reprezentarea optico-tactilă a epidermelor prodigios colorate și detaliate cu obstinația desenului unui miniaturist, dar aspirația poetică spre zărilor mai înalte ale existenței simbolice este admirabil servită de o regie luministică savantă, în elaborarea căreia se poate desluși confesiunea indirectă a artistului despre o vocație secretă a sa: aceea de magician. Tensiunea creată de această strategie personală, urmărită cu consecvență, de „punere laolaltă” a unor elemente aparținătoare unor teme, miteme și limbaje vizuale deliberat, incitant incongruente, vizează cu subtilitate trezirea conștiinței privitorului, prin apel la propriile disponibilități interioare. Și aceasta, deoarece citirea imaginilor nu se face instantaneu, lectura impunând apelul la propria memorie culturală și spirituală, pentru ca, pătrunzând straturile imaginii, de la fascinația fastuoasei concreteți tactile și vizuale a materiei, trecând la urmărirea scenariului fantastic al narațiunii oprite, să ajungem la mai adâncul palpitând de semnificații, printre care, primordială rămâne aceea, că dincolo de orice aparențe și oricât de seducătoare ar fi acestea, există ceva profund și esențial, un miracol luminos care se cere cunoscut și reactivat, pentru ca existența umană să-și redobândească sensul și integralitatea.

Dr. Livia Drăgoi

Director of The Museum of Art, Bánffy Palace, Cluj-Napoca, Romania.